

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

موضوع:

اندازه گیری و تحلیل بهره وری در شرکت سهامی بیمه ایران طی دوره ۱۳۶۲ - ۱۳۷۹

استاد راهنما: جناب آقای دکتر سیدجواد پورمقیم

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر منیژه نخعی

دانشجو: وجیهه زندیه

خرداد ۱۳۸۱

چکیده:

تلاش برای به دست آوردن فرصت‌های بهتر از شرایط کار و کسب، تولید، مبادله و دستیابی به اهداف برتر، به شناخت مفهوم بهره وری منجر گردیده است. این مفهوم از زمان پیدایش خود در پهنه ادبیات علمی به مرور دستخوش دگرگونی، تغییر و تعمیق گردیده، تا اینکه امروزه مفهوم جامع بهره وری به معنای ترکیب متعادل کارایی و اثربخشی جایگزین مفهوم قرن نوزدهمی آن به معنای توان تولید، که ارتباط نزدیکی با مفهوم کارایی داشت، شده است.

هدف از این تحقیق اندازه گیری علمی بهره وری در کهن ترین شرکت بیمه ای کشور، یعنی شرکت سهامی بیمه ایران، از طریق شاخص های مرتبط با ارزش افزوده و بررسی روند تغییرات این شاخص ها طی دوره ۱۳۶۲ - ۱۳۷۹ است.

در بحث اندازه گیری بهره وری به طریق شاخصی، بهره وری کار شرکت روندی کاهنده و بهره وری سرمایه روندی فزاینده را نشان می دهند، به این مفهوم که با گذشت زمان سهم نیروی کار ایجاد ارزش افزوده شرکت کاهش یافته و در عوض سهم سرمایه فزاینده بوده است.

در مقایسه با شاخصهای بهره وری شرکت سهامی بیمه ایران در دو دوره ۱۳۶۲ - ۱۳۷۰ و ۱۳۷۱ - ۱۳۷۹ سودآوری پایین تری شرکت، روند کاهنده بهره وری نیروی کار، استفاده کارآ از منابع سرمایه و روند فزاینده بهره وری کل در دوره دوم نسبت به دوره اول مشاهده می شود. از آنجایی که یکی از دلایل پایین بودن بهره وری نیروی کار ناتوانی کارکنان در ایجاد ارزش افزوده است، استفاده از نیروی انسانی متخصص و ماهر بر اساس نیاز بازار کار بیمه کشور و برنامه ریزی جهت آموزش کارکنان می تواند به عنوان یکی از راههای افزایش بهره وری نیروی کار مورد توجه قرار گیرد.

در مقایسه شاخصهای بهره وری شرکت سهامی بیمه ایران با کل صنعت بیمه کشور مشخص شد که این شرکت در بسیاری از شاخصهای محاسبه شده از میانگین صنعت بیمه کشور بالاتر بوده و به عنوان اولین شرکت بیمه ای کشور، از جایگاه مطلوبی در صنعت بیمه برخوردار است.

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه

۱-۱ طرح موضوع

۱-۲ ضرورت و هدف تحقیق

۱-۳ فرضیات مورد بررسی

۱-۴ روش تجزیه و تحلیل داده ها

۱-۵ مروری بر سابقه تحقیق

۱-۵-۱ مطالعات خارجی

۱-۵-۲ مطالعات داخلی

فصل دوم: مفهوم بهره وری و روشهای اندازه گیری آن

۱-۲ بهره وری چیست؟

۱-۱-۲ سیر تکاملی مفهوم بهره وری

۲-۱-۲ تعریف بهره وری و شرح تاریخی برخی مفاهیم مهم

۳-۱-۲ تعریف بهره وری از دیدگاه سازمانهای بین المللی

۴-۱-۲ ارتباط بهره وری با سایر مفاهیم

۱-۴-۱-۲ بهره وری و توسعه اقتصادی

۲-۴-۱-۲ بهره وری و تورم

۳-۴-۱-۲ بهره وری، استغال و بیکاری

۴-۴-۱-۲ بهره وری و کیفیت

۵-۴-۱-۲ بهره وری و سود دهی

۲-۲ اهمیت و نقش بهره وری در توسعه اقتصادی

۳-۲ عوامل موثر بر بهبود بهره وری

۱-۳-۲ عوامل خارجی

۱-۱-۳-۲ عوامل ساختاری

۲-۱-۳-۲ منابع طبیعی

۳-۱-۳-۲ دولت و عوامل زیربنایی

۲-۳-۲ عوامل داخلی

۱-۲-۳-۲ عوامل سخت افزاری

۲-۲-۳-۲ عوامل نرم افزاری

۴-۲ اندازه گیری بهره وری

۱-۴-۲ هدف از اندازه گیری بهره وری

- ۲-۴-۲ مزایای حاصل از اندازه گیری بهره وری
- ۳-۴-۲ مشکلات اندازه گیری بهره وری
- ۴-۴-۲ سطوح اندازه گیری بهره وری
- ۵-۲ روشهای اندازه گیری بهره وری
- ۱-۵-۲ روش شاخص در اندازه گیری بهره وری
- ۱-۱-۵-۲ مدل کندریک - کریمر
- ۲-۱-۵-۲ مدل کریک - هریس
- ۳-۱-۵-۲ مدل هینس
- ۴-۱-۵-۲ مدل APC
- ۵-۱-۵-۲ مدل ماندل
- ۵-۱-۵-۲ مدل تیلور - دیویس
- ۷-۱-۵-۲ مدل بهره وری کل
- ۲-۵-۲ مدل اندازه گیری از طریق ارزش افزوده
- ۳-۵-۲ روش تابع تولید در اندازه گیری بهره وری
- ۴-۵-۲ روش داده - ستانده و اندازه گیری بهره وری
- ۶-۲ انواع بهره وری
- ۱-۶-۲ بهره وری جزئی
- ۲-۶-۲ بهره وری کل عوامل
- ۳-۶-۲ بهره وری کل
- ۴-۶-۲ مزایا و محدودیت های انواع بهره وری
- ۷-۲ رابطه بین بهره وری کل و بهره وری جزئی
- ۱-۷-۲ بهره وری کل یک محصول بر حسب بهره وری ای جزئی آن

۲-۷-۲ بهره وری کل بنگاه به عنوان تابعی از بهره‌وریهای کل هر یک از محصولات تولید شده

۳-۷-۲ بهره وری کل بنگاه به صورت تابعی از بهره‌وری جزئی

۴-۷-۲ قضیه: مجموع بهره‌وریهای جزئی مساوی با بهره‌وری کل نیست

فصل سوم: معرفی شرکت سهامی بیمه ایران

۱-۳ پیدایش بیمه

۲-۳ مفهوم بیمه

۳-۳ سیر تحول بیمه در جهان

۴-۳ پیدایش و تحول بیمه در ایران

۵-۳ بیمه و نقش آن در اقتصاد

۱-۵-۳ حفظ ثروت ملی

۲-۵-۳ تضمین سرمایه‌گذاری

۳-۵-۳ ایجاد اعتبار و توسعه مبادلات

۴-۵-۳ توسعه سرمایه‌گذاری

۵-۵-۳ تاثیر بر موازنه ارزی

۶-۳ تقسیم بندی انواع بیمه

۱-۶-۳ بیمه‌های اجتماعی (اجباری)

۲-۶-۳ بیمه‌های بازرگانی (اختیاری)

۱-۲-۶-۳ بیمه‌های اشیا

۲-۲-۶-۳ بیمه مسئولیت مدنی

۳-۲-۶-۳ بیمه زیان پولی

۴-۲-۶-۳ بیمه اشخاص

۷-۳ معرفی شرکت بیمه ایران

۱-۷-۳ ساختار تشکیلاتی شرکت سهامی بیمه ایران

۲-۷-۳ نیروی انسانی شاغل در بیمه ایران

۳-۷-۳ شرکت های اقماری بیمه ایران

۴-۷-۳ فعالیت های برون مرزی بیمه ایران

۱-۴-۷-۳ شرکت های بیمه

۲-۴-۷-۱ شعب خارج از کشور

۳-۴-۷-۳ نمایندگی های خارج از کشور

۵-۷-۳ توسعه شبکه شعب و نمایندگی ها

۶-۷-۳ توسعه سرمایه گذاری

۷-۷-۳ توسعه فرهنگ بیمه

فصل چهارم: اندازه گیری و تجزیه و تحلیل بهره وری شرکت سهامی بیمه ایران

۱-۴ مفهوم ارزش افزوده

۴-۲ اندازه گیری ارزش افزوده

۱-۲-۴ روش درآمد

۲-۲-۴ روش تولید

۳-۴ شاخصهای تحلیل ارزش افزوده

۴-۴ اندازه گیری بهره وری کل و بهره وری جزئی در شرکت سهامی بیمه ایران

۱-۴-۴ بهره وری کل

۲-۴-۴ بهره وری جزئی

۵-۴ ارزیابی عملکرد شرکت سهامی بیمه ایران در زمینه بهره وری

۴-۶ بررسی مقایسه ای بهره وری شرکت سهامی بیمه ایران در دوره ۱۳۶۲ - ۱۳۷۰ و ۱۳۷۱ -

۱۳۷۹

۴-۷ اندازه گیری شاخصهای بهره وری در صنعت بیمه ایران

۴-۸ مقایسه شاخصهای بهره وری شرکت سهامی بیمه ایران با صنعت بیمه کشور

۴-۹ آزمون فرضیه

۴-۹-۱ آزمون فرضیه اول

۴-۹-۲ آزمون فرضیه دوم

فصل پنجم: خلاصه، نتیجه گیری و پیشنهادات

۵-۱ خلاصه و نتیجه گیری

۵-۲ پیشنهادات

منابع و مأخذ